

→ Menss: vangnet én springplank!

Tilburg streeft ernaar een inclusieve stad te zijn. Met gezonde en gelukkige inwoners die allemaal mee kunnen doen en erbij horen. Alle Tilburgers kunnen gebruikmaken van alle voorzieningen in de stad, waar nodig wordt daarin ondersteuning geboden. Tegelijkertijd ziet de gemeente ook dat het leven niet maakbaar is. Ofwel; gezond en gelukkig zijn is niet altijd een keuze. Niet alle Tilburgers kunnen dit op 'eigen kracht' bereiken.¹

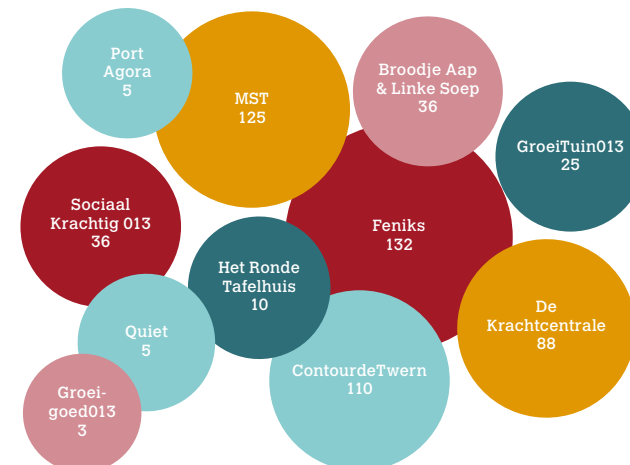
Ook de samenwerkende organisaties van Menss, alle geworteld in de stad, zien dat de groep Tilburgers die het lastig heeft niet kleiner wordt. Onze deelnemers zijn Tilburgers met een kwetsbaarheid.

Ook hebben zij vaak vragen die betrekking hebben op meerdere leefgebieden. Veel van de deelnemers kampt met een combinatie van fysieke klachten, psychische problemen, eenzaamheid en een gemis aan zingeving. Ook taalachterstand of beperkt ontwikkelde basisvaardigheden, een laag inkomen en financiële problemen komen bij veel van onze deelnemers voor.

De organisaties van Menss zitten in de haarvaten van de stad en kennen elkaars expertise. Door onze nauwe samenwerking weten we de deelnemers snel te matchen met de juiste organisatie in ons netwerk. Het aanbod is op te delen in drie trajectsoorten; begeleid vrijwilligerswerk, meedoen aan activiteiten en coaching. Hiermee bieden we variëteit in trajectsoort maar ook in de invulling daarvan.

Totaal **575**

Binnen Menss komen duurzame initiatieven samen in het creëren van een sociaal vangnet. Daarnaast bieden we Tilburgers die de wil en potentie hebben, de springplank om opnieuw stappen te kunnen zetten. Kortom, met Menss kunnen Tilburgers weer meedoen!

Bij Menss streven we ernaar dat iedere Tilburger in een kwetsbare positie mee doet en zich verder kan ontwikkelen.

Onze gezamenlijke organisaties:

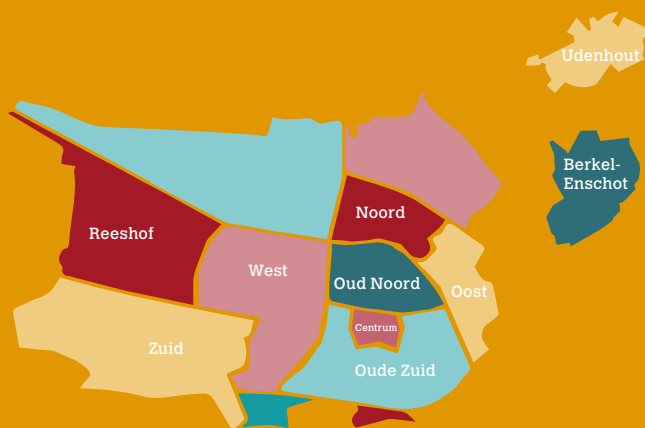
- weten de doelgroep te vinden én bereiken;
- bouwen samen aan een steunend netwerk voor Tilburgers in een kwetsbare positie;
- bieden praktische ondersteuning, activiteiten, cursussen en trainingen waar Tilburgers in een kwetsbare positie kunnen leren en anderen ontmoeten;
- verzorgen begeleiding van Tilburgers in een kwetsbare positie naar passend vrijwilligerswerk, een blijvende activiteit of waar mogelijk betaald werk.

Onze beloftes:

1. Na aanmelding wordt altijd binnen één week contact gelegd;
2. We zijn laagdrempelig: we hebben geen wachtlijsten;
3. We zijn vindbaar: aanmelding kan zelfstandig of via een doorverwijzende organisatie.

→ De Menss deelnemer

West:	25,03%	Oud Zuid:	10,12%
Reeshof:	9,08%	Oost:	1,69%
Noord:	12,19%	Centrum:	12,45%
Oud Noord:	19,97%	Dorpen:	3,5%
Zuid:	5,97%		

Joost Hendriks (32 jaar) is een van de vrijwilligers van het MST. Joost kwam via een Menss-traject in contact met het MST. Hij begon als vrijwilliger in de keuken; betaalbare maaltijden maken voor bezoekers in de huiskamer. Na een jaar is Joost nu meerdere dagen actief als docent naailessen en spreekvaardigheidslessen aan Eritrese vrouwen.

“Ik weet uit eigen ervaring hoe het systeem werkt. Ik heb zeven jaar thuisgezet, zonder perspectief. Niets kunnen of mogen doen, daar is niets leuks aan. Ik zie bij het MST mogelijkheden om mijn oorspronkelijke dromen waar te maken.”

“Veerkracht is een van de eerste dingen die je nodig hebt om op te krabbelen. Als je weet waar je hulp moet vragen, voel je je waardevol en kun je meedoen. Bij Menss investeren we in contact en het vergroten van eigenwaarde.”

Rob van der Zwan, directeur **MST**

Bestaansonzekerheid betekent dat inwoners niet zelf of met anderen kunnen voorzien in bestaansvoorwaarden. Deze bestaansvoorwaarden zijn zowel economisch als mentaal en sociaal van aard. In Tilburg leven zo'n 15.000 huishoudens onder het bestaansminimum van 120%². Deze groep ervaart door deze onzekerheid vaak chronische stress die gepaard gaat met een slechtere gezondheid. Beide gevolgen werken negatief door op de maat-

schappelijke participatie en zorgen voor meer zorgverbruik³. Want: een toename van chronische stress heeft, in combinatie met financiële zorgen, een verlagend effect op het cognitief functioneren en op het niveau van competenties zoals o.a. basis- en gezondheidsvaardigheden. Door alle stress en stapeling van problematiek is de zelfregulering – het vermogen om jezelf en je leven 'aan te sturen' en richting te

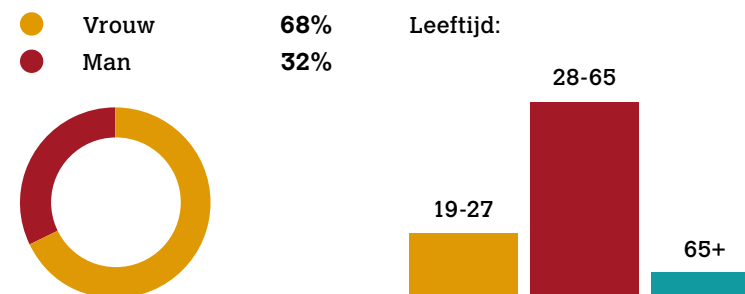
geven – tijdelijk of langdurig verstoord. Mensen komen daardoor in de overlevingsstand en missen het vermogen om te reflecteren op de eigen situatie, laat staan die te veranderen. Dit onvermogen leidt tot een verslechtering van de leefstijl en de mentale en fysieke fitheid. Bestaansonzekerheid hangt dus samen met een slechte gezondheid en draagt daarmee bij aan een mindere vorm van participatie.⁴

→ Nicole (vrijwilliger Quiet)

"Dankzij Quiet Tilburg ben ik op meerdere vlakken gegroeid. Ze hebben me niet alleen geholpen om weer mee te doen in de maatschappij, maar ook om mezelf persoonlijk te ontwikkelen. Ik kreeg kansen die ik elders nooit zou hebben gehad. Deze ervaringen hebben niet alleen mijn zelfvertrouwen vergroot, ze leveren ook waardevolle vaardigheden die ik in de toekomst kan gebruiken. Verder is het bijzonder dat ze het vermogen hebben om mensen weer grip op hun bestaan te geven. Ik voel me nu beter in staat om te gaan met de uitdagingen die op mijn pad komen en ik geloof weer in mijn eigen kwaliteiten. Dit zijn geen kleine veranderingen; dit zijn cruciale stappen die alleen mogelijk zijn dankzij de steun en het geloof dat Quiet in mensen stelt."

→ Menss deelnemers in 2024

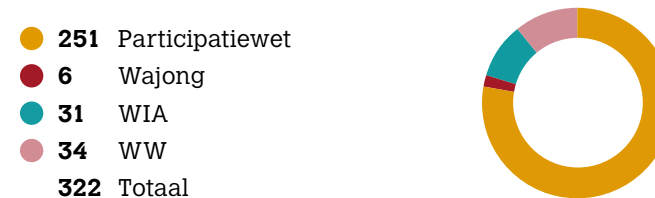

Geboorteland top 10:

- Nederland
- Somalië
- Marokko
- Eritrea
- Turkije
- Syrië
- Polen
- Oekraïne
- NL'se Antillen
- Iran

Verschillende uitkeringstypes:

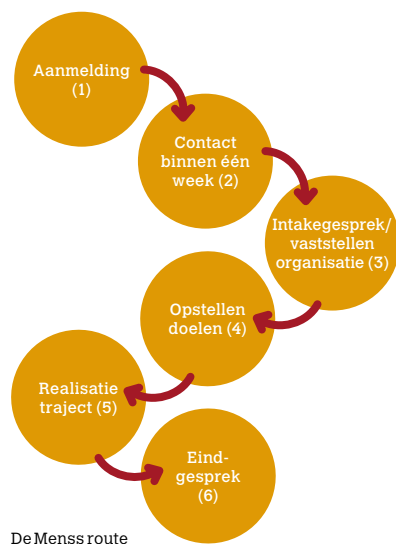
(van de 575 instromende deelnemers in 2024)

→ De Menss route

Bijna veertig procent van onze deelnemers meldt zichzelf aan. We bereiken hiermee een grote groep mensen die (nog) niet bij zorginstanties in beeld zijn, maar wél de motivatie hebben om weer mee te doen. Door de continuïteit in samenwerking binnen Menss, de spreiding van locaties in de stad, de professionaliteit van onze medewerkers en laagdrempeligheid in aanmelding, sluiten we aan bij de leefwereld van mensen en doorlopen samen met hen de route, altijd op maat. Deelnemers worden zo snel mogelijk, maar altijd binnen één week door ons benaderd voor een kennismakingsgesprek. Hiermee liften we mee op de intrinsieke motivatie die op dat moment aanwezig is. Tijdens de kennismaking houden we het gesprek open en proberen we te achterhalen wat de reden is voor een aanmelding. Waar is de deelnemer mee geholpen? Welke stappen moeten daarvoor worden gezet? We proberen een zo breed mogelijk beeld van de deelnemer te krijgen. Vertrouwen is de basis, informatie die tijdens het gesprek gedeeld

wordt, spelen wij niet door naar derden. De doelen die de deelnemer na afloop van het traject wil behalen, worden tijdens de eerste weken van het traject bepaald. Pas dan ontstaat er een realistisch beeld van de mogelijkheden. Zelfregie bij de deelnemer speelt hierin een grote rol. We zetten daarnaast altijd in op het zelfstandig uitbreiden van het netwerk, zodat deelnemers het na een jaar gemakkelijker zelf kunnen. Door deze werkwijze haken wij aan op de drie aanbevelingen van het Sociaal Cultureel Planbureau (zie pagina 6).

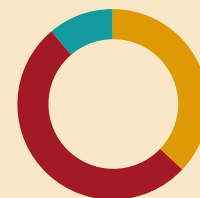

“Ik geloofde eerst niet dat het echt om mij ging. Maar nu ik 3 maanden bij jullie werk, heb ik gemerkt dat ik niet de handen ben om de klus te klaren, maar dat het jullie echt om mijn ontwikkeling gaat.”

Vrijwilliger **BeterProjecten**, ContourdeTwern

Initiatief tot aanmelding bij instromers:

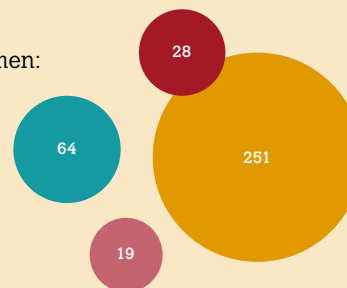
Op initiatief van een organisatie	52%
Op eigen initiatief	37%
Anders (familie, vrienden etc.)	11%

Sinds maart 2024 heeft Menss een nieuwe website waarop geïnteresseerden zich direct kunnen aanmelden. 12% van de aanmeldingen uit eigen initiatief, kwamen direct via dit aanmeldformulier binnen.

Soort organisatie dat heeft doorverwezen of in beeld is:

- Gemeente Tilburg Werk&Inkomen:
- Huisarts/Psycholoog/GGZ:
- Welzijnsorganisatie:
- Zorgorganisaties:

Het aantal mensen met een psychische kwetsbaarheid neemt toe⁵. Daarnaast nemen ook de ernst en omvang van problemen toe. Wat hierin niet meehelpt is dat de complexiteit van onze maatschappijen en de systemen die daaraan vasthangen, de competenties van mensen overstijgen. Aanvragen, formulieren en betalingen worden hierdoor niet tijdig opgepakt. Dit hangt samen met de constatering dat de kloof tussen de burger en overheidsorganisaties groter wordt. Mensen met een toch al psychische kwetsbaarheid, worden hiermee nog vaker buitenspel gezet en vinden minder of geen aansluiting meer bij de maatschappij. Dit terwijl onder andere zelfredzaamheid, ontmoeting en bijdragen aan de samenleving mensen gezonder maken.⁶ Deze voorwaarden nemen alle drie een prominente plek in binnen de trajecten van Menss.

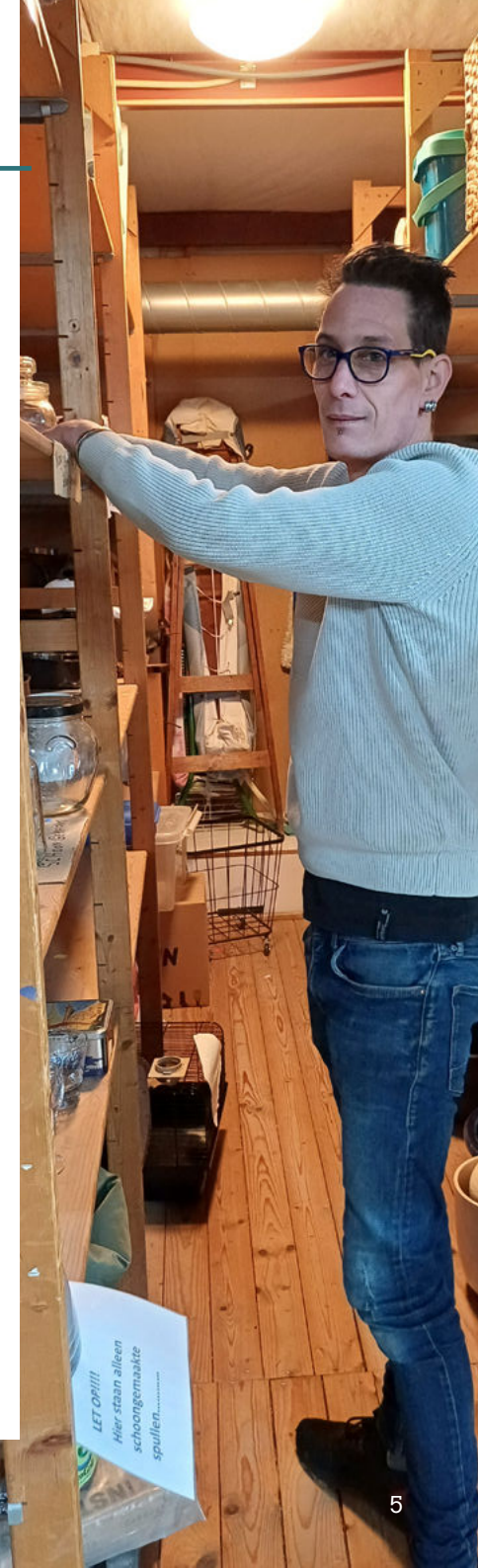

Verhaal van Michel Franken

(vrijwilliger PortAgora)

“Ik kende PortAgora al van het Koningsplein, omdat ik daar bij de groentekraam op de markt heb gewerkt. Ik woon hier vlakbij, dus toen ik hier langsliep en een briefje op de deur zag hangen dat ze personeel zochten, ben ik spontaan binnengestapt. Inmiddels doet Michel van alles bij PortAgora: elektra testen, spullen die binnengekomen zijn uitzoeken, speelgoed prijzen, goederen mee ophalen of brengen naar klanten. Michel heeft ADHD en daarvoor heel lang zware medicatie geslikt. “Ik heb dit zowel lichamelijk als mentaal; het is dus zeg maar druk in mijn hoofd en in mijn lijf. Dat maakt het voor mij extra moeilijk te functioneren. Mijn spieren en gewrichten worden continu overbelast en daardoor heb ik nu al een versleten heup en knie. Maar ik kom nog niet in aanmerking voor een operatie, omdat ik te jong ben. Dus moet ik daarmee dealen.” Door zijn beperkingen is Michel volledig afgekeurd en heeft hij een IVA-uitkering. Michel

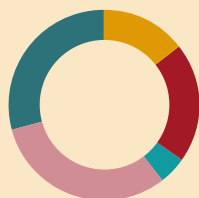
heeft goede en slechte dagen en op een slechte dag kan hij niet goed functioneren. “Hier weten ze dat en daar is alle begrip voor. Dat is fijn. Ik hoef me niet schuldig te voelen als ik het laat afweten. Er zit geen druk op het werken hier, ik doe het in mijn eigen tempo. En meestal is dat supersnel, maar soms dus ook minder.” Michel heeft regelmatig gesprekken met zijn begeleider van PortAgora: over hoe het met hem gaat, of hij goed op zijn plek zit, wat beter kan, wat PortAgora nog meer voor hem kan betekenen. “Ik vind die gesprekken fijn. Even focus op waar ik mee bezig ben. En er wordt ook echt naar mij geluisterd en ik word gewaardeerd om wat ik doe. Meedoen is zo belangrijk. Ook het contact met de collega's is goed. We zijn hier heel open tegen elkaar en respecteren elkaar. Iedereen heeft zijn eigen kwaliteiten. En een geintje op zijn tijd moet ook kunnen. Als ik heel druk ben, roepen ze: 'Effe dimmen jij!' Kan ik goed hebben.”

→ Waar komen Menss deelnemers terecht?

Welke doelen werden behaald?

● Blijvende deelname activiteit:	31,4%
● Sociaal netwerk uitgebreid:	29%
● Werk:	20,4%
● Blijvend vrijwilligerswerk:	14,5%
● Opleiding:	4,7%

“Bij Sociaal Krachtig 013 leerde ik breder kijken en nieuwe mogelijkheden ontdekken. Ik herontdekte mijn kwaliteiten, kreeg zelfvertrouwen en een nieuwe focus. Met praktische tips en adviezen ging ik actief op zoek naar werk. Mede door de begeleiding van SK013 vond ik een leuke baan. Dankzij Menss heb ik weer vertrouwen in de toekomst en doe ik weer mee!”

Kees, deelnemer **Sociaal Krachtig 013**

Een deel van de klantmanagers zet vrijwilligerswerk minder vaak in dan men zou willen. Dit heeft in veel gevallen te maken met verantwoording naar leidinggevend. Een klantmanager: “Het hoofddoel is om mensen uit de uitkering te krijgen. Klanten naar vrijwilligerswerk leiden wordt niet meegeteld in de uitstroombijfers, waardoor je er minder tijd voor maakt. Een gemiste kans,

want via kleine stappen als vrijwilligerswerk kunnen klanten uiteindelijk naar betaald werk gaan, maar dat kunnen we vaak niet in uitvoering brengen.” (Rapport: Re-integratiedienstverlening in het kader van de Participatiewet, 2024)

Het SCP concludeerde dat een belangrijke aanname onder de Participatiewet, namelijk dat iedereen in de bijstand kan doorstromen naar betaald werk, niet strookt met de praktijk. Anderzijds is pure inzet op verbondenheid en activering in de uitvoering lastig. Vanuit het gemeenschappelijk belang lijkt die uitkomst minder gewaardeerd dan maatschappelijke participatie of betaald werk. Maar uiteindelijk is het feit dat het met iemand persoonlijk goed gaat ook goed voor de samenleving.⁷ De participatiewet wordt momenteel herzien. Het SCP doet daarvoor drie aanbevelingen: uitbreiding

van de Participatiewet naar bredere participatie en kwaliteit van leven, aandacht voor aansluiting van de kaders bij de uitvoeringspraktijk en vertrouwen als basis.⁸ Hiermee onderstreept

het SCP dus de noodzaak van goed ingerichte sociale organisaties die bij kunnen dragen aan zowel maatschappelijke participatie als positieve gezondheid van inwoners.

“Bedankt voor het feit dat ik van jullie mocht leren en tijd met jullie mocht doorbrengen. Het waren bijna twee jaar met veel mooie momenten. Bedankt Broodje Aap voor het openen van deuren naar goede en nieuwe kansen voor mij”

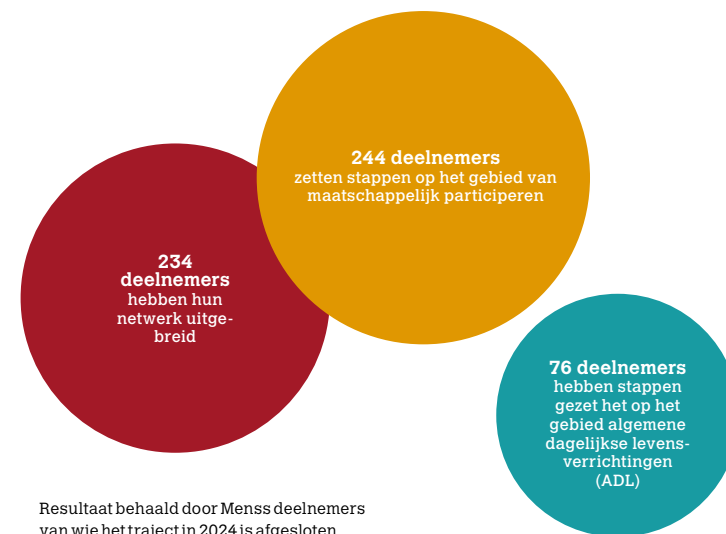
Deelnemer **Broodje Aap & Linke Soep**, begonnen aan een horecaopleiding

De krapte op de arbeidsmarkt neemt toe

Een inclusieve arbeidsmarkt, waarin ook migranten en statushouders, 55-plussers, mensen met een lichamelijke of psychische beperking en mensen die vanuit een uitkering naar werk zoeken een kans geboden wordt, kan een gedeeltelijke oplossing bieden. Hiervoor is het noodzakelijk dat

werkgevers en overheid zich maximaal inzetten om deze groepen te betrekken bij de arbeidsmarkt. Om op die manier talenten en perspectieven die deze mensen inbrengen en de leeropbrengst die dat vervolgens geeft aan de organisatie, op waarde te schatten⁹. Logischerwijs zijn ook hiervoor

goed ingerichte sociale organisaties nodig die een bijdrage kunnen leveren aan dit proces. Rob van der Zwan (MST): “Een mooi voorbeeld van samenwerking in het begeleiden van iemand met ambities vind ik Ilco. Hij was dakloos en kwam via Traverse bij de Krachtcentrale013 terecht. Hij doet nu vrijwilligerswerk in de huiskamer van MST. Op deze manier zorgen we er samen voor dat mensen hun leven weer op de rit krijgen.”

“Bij De Krachtcentrale 013 ontdekte ik dat mensen mij kracht toedichten, die ik zelf niet zag. Ik leerde positief naar mezelf te kijken. Natuurlijk heb ik nog steeds mijn negatieve periodes zoals ieder mens, maar ik weet dat het voorbij gaat. Mijn tip aan alle mensen die vastlopen: Vraag hulp en accepteer hulp. Dat is het beste wat je kunt doen als je er zelf niet meer uitkomt.”

Ilco, inmiddels vrijwilliger bij MST

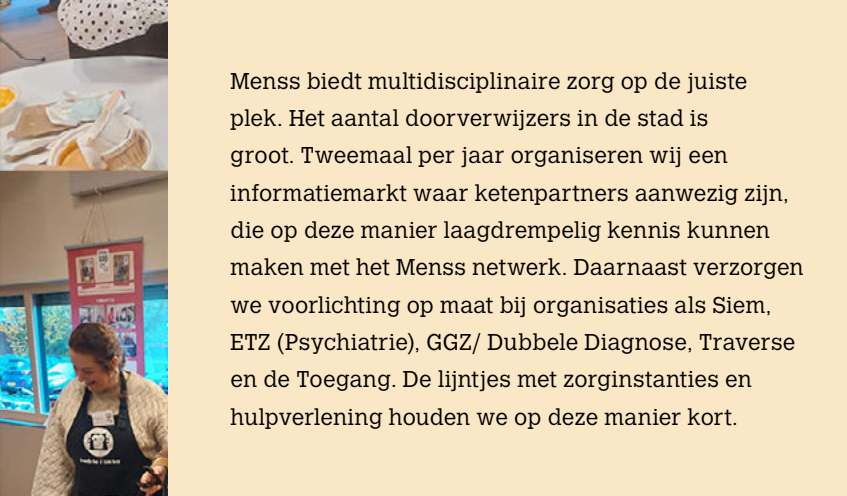
Verhaal van Shewit (vrijwilliger Feniks)

Als meisje van vijftien vluchtte de Eritrese Shewit voor de dictatuur in haar land. Na een helse tocht vol ontberingen en verdriet kwam ze in Tilburg terecht. Ze leerde zichzelf Nederlands en ging naar het ROC.

“Ik heb nu ook niveau 2 gehaald. Ik ben bijna 22 en woon zelfstandig met mijn zusje. Mijn ouders en broertjes konden gelukkig vanwege gezinshereniging naar Nederland komen. Eindelijk heb ik rust, voel ik me prettig en veilig. Ik heb

stagegelopen bij de Voedselbank, werk nu in de horeca, maar toch wil ik verder leren. Ik wil graag mensen helpen zoals Sterk Huis en Feniks mij hebben geholpen. Feniks helpt o.a. Eritrese vrouwen mee te doen in de samenleving. Ik wil hen meegeven dat zij gelijkwaardig zijn aan mannen. Hier kan ik als vrouw zelf beslissen over mijn leven. Daar wil ik andere Eritrese vrouwen bij Feniks ook bij helpen. Hen sterker maken, zoals ik zelf ook sterker ben geworden.”

Menss biedt multidisciplinaire zorg op de juiste plek. Het aantal doorverwijzers in de stad is groot. Tweemaal per jaar organiseren wij een informatiemarkt waar ketenpartners aanwezig zijn, die op deze manier laagdrempelig kennis kunnen maken met het Menss netwerk. Daarnaast verzorgen we voorlichting op maat bij organisaties als Siem, ETZ (Psychiatrie), GGZ/ Dubbele Diagnose, Traverse en de Toegang. De lijntjes met zorginstanties en hulpverlening houden we op deze manier kort.

Het Menss netwerk

De elf Menss organisaties zitten verspreid over de stad en zijn geworteld in de sociale basis van Tilburg. We kennen elkaars expertise en zorgen ervoor dat deelnemers snel op de juiste plek terecht komen.

We bieden plekken op maat en variëteit in soort én invulling. Zo hebben we aanbod op het gebied van koken, in de tuin werken, reparatiediensten en winkelwerk. Activiteiten variëren van handwerk- en emancipatielessen tot computerles of doe-taal. En coaching kan zowel in groepen als één op één. De keuzevrijheid voor deelnemers is hiermee groot en vrijwel altijd dichtbij.

(buurtondersteuners, sociaal makelaars, vriendschapsbank, Oekraïneopvang)

(W&I, Tilburg Actief en arbeidsdeskundigen)

Xenia Makova

sociotherapeut polikliniek Psychiatrie ETZ

“Als sociotherapeute ben ik betrokken bij de Opname Vervangende Dagbehandeling (OVDB). Deze dagbehandeling is bedoeld voor mensen die last hebben van psychische klachten, zoals depressie en/of angst. We stimuleren onze patiënten om tijdens de behandeling aandacht te besteden aan hun sociaal functioneren in hun eigen leefomgeving. Echter ervaren velen van hen best hoge drempels om de stap te zetten richting een sociaal-maatschappelijke organisatie voor de juiste hulp. In de praktijk zie ik

dat onze patiënten baat hebben bij de individuele ondersteuning van de sociaal professionals van Menss. Vooral de laagdrempelige benadering maakt dat de patiënten zich vertrouwd voelen met de desbetreffende organisaties. Ze durven samen met hen te kijken naar wat nodig is om weer in beweging te kunnen komen. Het is te merken dat deze contacten een positief effect hebben op het versterken van het zelfvertrouwen van een patiënt.”

Klantmanagers wijzen erop dat het huidige instrumentarium waarmee ze klanten kunnen ondersteunen niet voor alle klanten toegankelijk of toereikend is. Vooral de ingewikkelde en tijdrovende aanvraagprocedures zitten daarbij in de weg, in combinatie met de al genoemde beperkte tijd per klant en de hoge administratielast. Met name bij voorzieningen die extern moeten worden ingekocht, worden procedures als belemmerend ervaren. Daarnaast ervaren klantmanagers dat het beschikbare instrumentarium onvoldoende aansluit op wat veel klanten nodig hebben. Ondersteuningsmogelijkheden om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt arbeidsfit te maken, worden gemist. (Rapport: Re-integratiedienstverlening in het kader van de Participatiewet, 2024)

Bengt Steegh

sociotherapeut kliniek Dubbele Diagnose/
VoNK (GGZ Breburg)

“Vanuit Vonk merken we dat via Menss de deuren worden geopend voor een doelgroep die vaak toch wat vergeten wordt. Jullie organisatie biedt voor mensen de kans om weer gewoon te zijn en niet alleen bekend te staan als ‘de gebruiker’. De drempel voor veel mensen om weer te participeren is vaak erg hoog. Men wil vaak wel, maar weet niet waar te beginnen. Vaak is de angst om overvraagd te worden te groot. Wat Menss voor onze doelgroep doet is de stap naar een gewoon leven kleiner maken en vooral haalbaarder. Ook zien we bij onze cliënten dat een dag invulling één van de belangrijkste dingen is binnen het herstel. De waarde van activiteiten of (vrijwilligers)werk is dus enorm.”

→ Menss: (in)formele samenwerking en continuïteit

Een sterke sociale basis is onmisbaar voor een veerkrachtige, inclusieve en zorgzame samenleving. Continuïteit hierin staat onder druk. Bijvoorbeeld door kortdurende subsidies en aanbestedingstermijnen die zorgen voor veel wisselingen in professionals in wijken en buurten en (te) kortlopende projecten om echt sociale impact te kunnen maken in een bepaald gebied. Financiering (voorspelbaar, regellu en ontschot) is een noodzakelijke voorwaarde voor continuïteit. Alleen dan kunnen langdurige relaties en sociale netwerken worden opgebouwd tussen bewoners.

Onderling, maar ook tussen inwoners en betaalde krachten en informele en formele samenwerkingspartners¹⁰. Daarnaast speelt de continuïteit in financiering op organisatorisch vlak een rol. Alleen wanneer deze kan worden geborgd, kunnen sociale organisaties inzetten op duurzame inzet van professionals, toegankelijke huisvesting en inhoudelijke kennis van thema's en de maatschappelijke tendens. Menss weet deze continuïteit op zowel netwerk- als bewoners-niveau én op financieel vlak al zo'n tien jaar te borgen.

Bronnen

¹ Kadernota Versterken sociaal en veerkrachtig Tilburg 2020-2023

² Rekenkamer gemeente Tilburg, 2023

³ Pharos, 2021

⁴ Movisie; Werken aan bestaanszekerheid, 2022

⁵ NEMESIS, Trimbos Instituut, 2023

⁶ Movisie; wat werkt bij sociaal en gezond? 2016

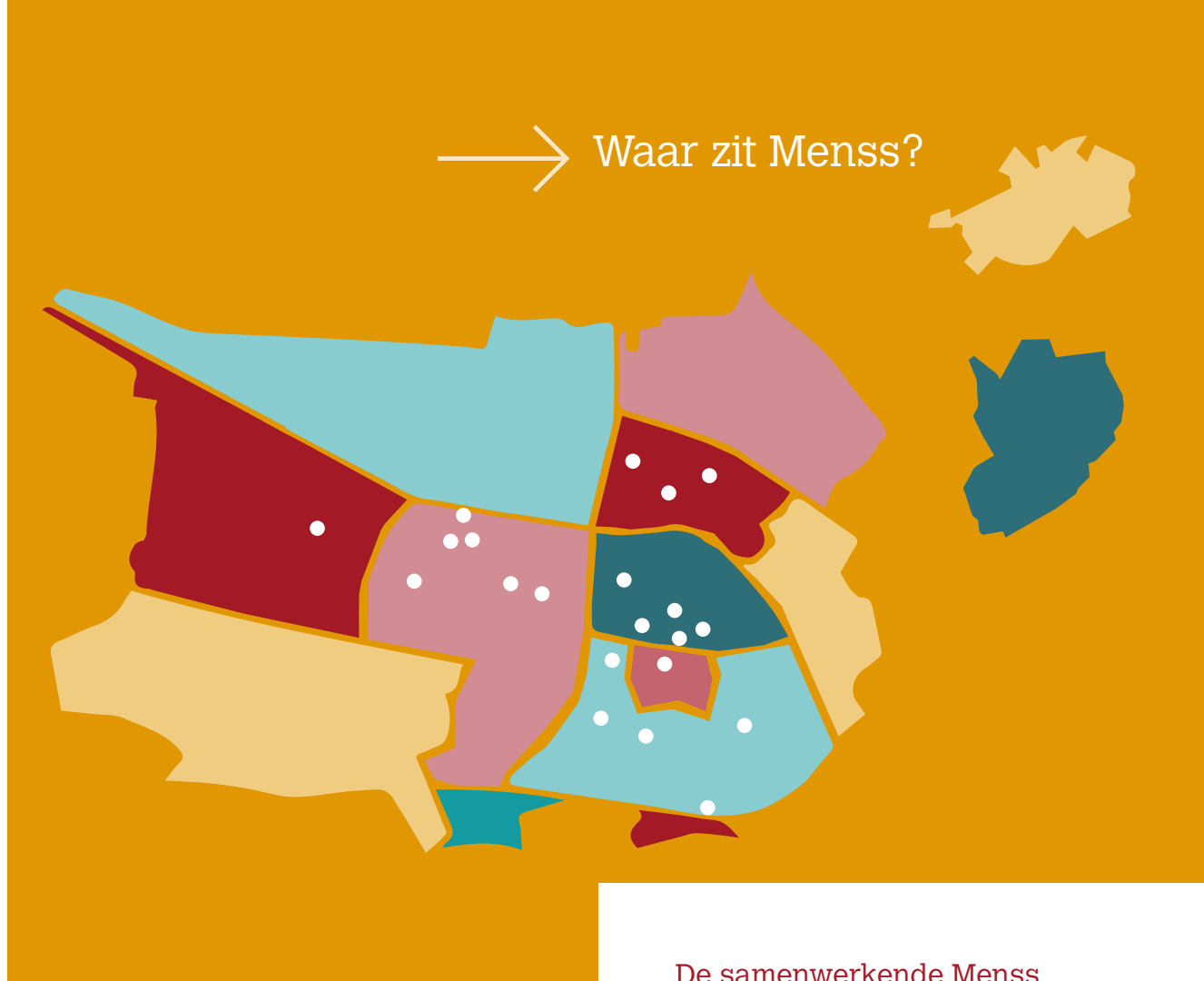
⁷ SCP: Vertrouwen in de bijstand, 2024

⁸ SCP: Drie aanbevelingen richting een nieuwe Participatiewet, 2024

⁹ SCP: Krappe arbeidsmarkt vraagt om meer mensgerichte oplossingen, 2023

¹⁰ Movisie & Verwey Jonker Instituut: de sociale basis versterken, investeren in de toekomst, 2024

→ Waar zit Menss?

De samenwerkende Menss organisaties:

- Registreren in hetzelfde systeem;
- Nemen gezamenlijk deel aan bijeenkomsten die gaan over kwaliteit;
- Kennen elkaar op zowel coördinerend als bestuurlijk niveau goed;
- Kennen elkaars expertise en verwijzen door waar nodig.

www.mensstilburg.nl

Tilburg 2025

